

ЕКОНОМІКА

ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

УДК 373.6:374.321.013.74

*Гаращук О. В.
Державна інспекція навчальних закладів України
Куценко В. І.
ДУ “Інститут економіки природокористування
та сталого розвитку НАН України”*

ЕКОНОМІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Розкривається зв'язок освіти та економічного середовища. Підкреслюється, що роботодавці недостатню увагу приділяють формуванню економічного середовища, водночас ставлячи високі вимоги до якості підготовки кадрів. А тому особлива увага в роботі приділена необхідності приведення підготовки кадрів у відповідність з потребами реальної економіки, вимог роботодавців і стандартів вищої освіти в Україні, виявивши негативні ознаки. Обґрунтовуються шляхи підвищення якості підготовки кадрів, прискорення досягнення європейських стандартів.

***Ключові слова:** євроінтеграція, економічний ресурс, механізм, освітні проблеми, якість освіти.*

Сучасна епоха – це час стрімких змін. Прискорення науково-технічного прогресу, інтенсивний розвиток сучасних технологічних процесів, підвищення вимог до виробничих функцій кожного працівника зумовлюють необхідність удосконалення підготовки кадрів. Останні мають володіти широким світоглядом, бути здатними оперативно реагувати на будь-які зміни в технологічному процесі, бути спроможними бачити наслідки цих змін. Все це вимагає динамічних змін в освітній сфері. Іншими словами, навчання в усіх навчальних закладах вимагає іншого, ніж до цього часу, підходу до людини. А тому завданням освіти наразі є підготовка нового покоління всебічно розвинутих особистостей, фахівця, що відповідає вимогам роботодавця, ринку праці тощо. А це потребує створення відповідного економічного середовища, ресурсного забезпечення всіх ланок освіти, яке відповідало б не лише нині діючим стандартам, нормативам, але й європейським, адже Україна обрала євроінтеграційний шлях розвитку.

Як це забезпечити нині хвилює багатьох науковців. У їх числі можна назвати В. Андрущенко, С. Батишова, В. Бондара, О. Бочарову, В. Бушкова, С. Гринюк,

Р. Гуревича, Г. Дмитренко, І. Зязюна, К. Іванову, Л. Купченка, В. Кременя, В. Мальцева, В. Маслово, Ф. Моргуна, С. Ніколаєнка, А. Чміля та багатьох інших.

Проте в опублікованих роботах ще недостатня увага приділена впливу економічного середовища на забезпечення розвитку освіти в контексті євроінтеграційного процесу.

Мета статті. Пошук ефективних шляхів формування такого середовища, яке прискорювало б розвиток освіти в євроінтеграційному напрямку, і є метою дослідження.

Наразі уже всім зрозуміло, що освіта виступає суттєвим чинником розвитку економіки (табл. 1).

Таблиця 1

**Порівняння рейтингів університетів провідних країн світу
з їх економічними показниками**

Країна	Місце країни у світі за ВВП	Середній рейтинг університетів
США	1	1
Японія	2	8
Китай	3	22
Німеччина	4	3
Франція	5	25
Великобританія	6	2
Італія	7	14
Росія	8	34
Іспанія	9	7
Канада	10	4

Джерело: [1].

Як видно із табл. 1, вищий рейтинг вищого навчального закладу, як правило, характерний для країн із більш високим валовим внутрішнім продуктом. За розрахунками Е. Денісона, внесок освіти в щорічне економічне зростання в період 1995–2005 рр. становив: у ФРН – 2,0%, в Японії – 3,3%, в Нідерландах – 5,0, у Франції – 6,0, в Італії – 7,0, у Великобританії – 12,0, в Аргентині – 16,5% [2].

Підтвердженням цього є і наступні дані. Фахівцями, зокрема, підраховано, скільки валового продукту виробляють працівники трьох освітніх груп, які мають сумарну освіту 10,5 років, 12,5 і 14,5 років. Виявилось, що третя група виробляє понад 50% ВВП [3].

Водночас інертність освіти збільшує ризик втрат, пов'язаних з невідповідністю якості підготовки кадрів і вимог ринку праці. Тобто освіта ще недостатньо наближена до швидкозмінних потреб ринку, бізнесу, хоча, як свідчить статистика, сьогодні надзвичайно важливу роль в працевлаштуванні молоді відіграє наявність вищої освіти. Соціологічні дослідження показали, що роботодавці (60% опитаних) хочуть перш за все мати у себе не просто випускника ВНЗ, а державного вищого навчального закладу. При цьому більше половини роботодавців віддають перевагу випускникам провідних вишів, ступінь пріоритетності яких визначається:

- профілем позицій (технічний, лінгвістичний, гуманітарний тощо);
- загальними особистими пріоритетами людей, які беруть участь в процесі відбору;
- наявністю професійного сертифікату;

– знанням іноземних мов тощо [4].

Разом із тим, ще незначна кількість роботодавців бере участь у розробці державних стандартів, навчальних планів і програм, професійно-кваліфікаційних вимог до випускників вищих навчальних закладів. Особливо недостатньою є їх участь у створенні та розвитку матеріально-технічної бази навчальних закладів, тобто у формуванні їх економічного середовища.

Для всіх зрозуміло, що підготувати кваліфікованого фахівця без створення умов для проходження студентами практики практично неможливо. Практика має на меті закріплення теоретичних знань, які студенти отримують в процесі навчання, формування професійних вмінь щодо прийняття самостійного рішення в певних виробничих умовах, оволодіння сучасними методами, формами організації, знаряддями праці в галузі майбутньої спеціальності; виховання потреби систематично поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Відсутність можливостей проходити студентами практики є загрозливою умовою підготовки кадрів для XXI століття, яке є епохою глибоких знань і високотехнологічних виробництв. На це вказує заступник Міністра освіти і науки України П. Полянський, зазначаючи, що саме і завдяки цьому після закінчення ВНЗ значна частина дипломованих фахівців потрапляють до категорії безробітних або тих, хто шукає роботу [5]. Особливо низьким залишається відсоток працевлаштування випускників ВНЗ за отриманим фахом (рис. 1).

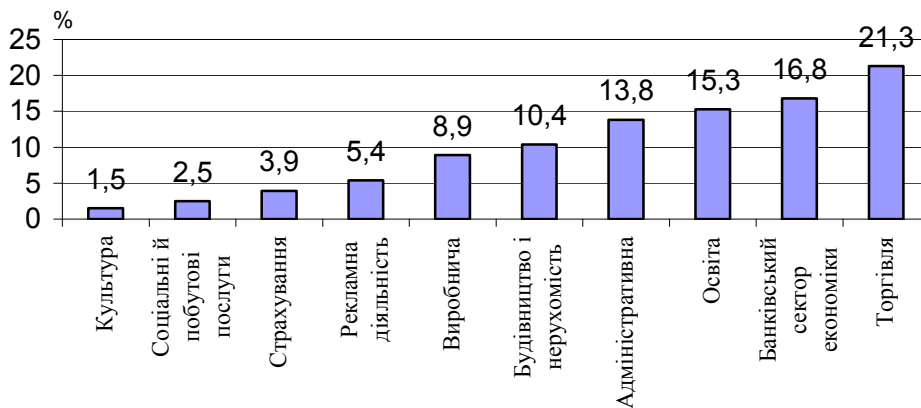

Рис. 1. Працевлаштування випускників спеціальності “Менеджмент організації” за видами економічної діяльності

Так, у 2013 р. в Україні серед незайнятого населення особи з вищою освітою склали 45,2%, тоді як з професійно-технічною освітою – 33,5% [6].

Однією з причин останнього, на наш погляд, є те, що, з одного боку, освіта не володіє необхідним економічним середовищем, ресурсною базою, а з іншого – вища освіта перетворилась у масове явище, а в окремих випадках в обов’язковий атрибут сучасної людини, що, в свою чергу, зумовлено рядом причин, зокрема:

- порівняно низькими витратами на отримання вищої освіти як із точки зору оплати навчання, так і з позиції складності навчання та вимог до студентів;
- високою доступністю освітніх послуг, що забезпечується перш за все розгалуженою мережею закладів вищої освіти;
- сформованим підходом роботодавців при наборі працівників на привабливі для

молоді вакансії (80% роботодавців надають перевагу особам з вищою освітою);

– низькою популярністю в абітурієнтів інших форм професійного навчання.

Щоправда, нерідко до вищих навчальних закладів потрапляють абітурієнти з низьким рівнем підготовки, що зумовлено демографічним чинником, зменшенням кількості відповідного віку молоді; зниженням якості підготовки учнів у загальноосвітніх навчальних закладах; комерціалізацією вищої освіти тощо. А це поглиблює проблеми, які притаманні наразі даній освітній ланці. Серед найгостріших проблем у сфері вищої освіти України слід назвати наступні:

– девальвація цінності диплому про вищу освіту;

– стрімке зниження якості підготовки кадрів;

– вища освіта перестала бути соціальним ліфтом у суспільстві;

– структура підготовки кадрів не відповідає потребам суспільства, особистості, національної економіки;

– мережа вищих навчальних закладів не збалансована з кадровими, дослідницькими, інформаційними, фінансовими та матеріальними ресурсами;

– суттєве недофінансування цієї ланки освіти. Частка державних витрат на розвиток вищої освіти України значно поступається розвинутих країнам.

Водночас розвиток вищої освіти всі роки незалежності України характеризувався зростанням (до 2010 р.) кількості вищів, чисельності студентів, необґрунтовано високою кількістю аспірантів, докторантів і водночас зниження кваліфікаційного рівня викладацького складу, погіршенням якості освіти. Все це позначилось на зниженні показників вітчизняної освіти в міжнародних рейтингах.

Приведення вищої освіти у відповідність до потреб практично неможливо без урахування змін в реальній економіці, які мають передбачити не лише кількісні зміни, але і якісні, у тому числі структурні. Тобто підготовка кадрів має бути спрямована на формування в них високого професіоналізму, майстерності, сучасного економічного мислення. А все це потребує необхідного економічного ресурсу.

В провідних країнах світу у вищих навчальних закладах реалізується неперервність освіти та наукової діяльності. На жаль, цього не проглядається в Україні. Кошти, які з бюджету України виділяються на освіту та науку, значно менші, ніж задекларовані законодавством. При цьому понад 70% коштів, що виділяється з бюджету на освіту, складають витрати на оплату праці та комунальні платежі. Нинішній бюджет вищих навчальних закладів сам по собі є малий, а на наукову діяльність у вишах – тим більше. Крім того, в нашій країні уже склалась тенденція щодо того, що наукою мають займатись академічні науково-дослідні інститути, а не ВНЗ. Результат такого підходу – низький рівень підготовки кадрів, значний розрив між тими, хто готує дослідників в умовах відсутності необхідного фінансування, і тими, хто отримує аспірантів, які не бачили сучасного обладнання.

Щоправда, в умовах інформаційного суспільства у розвитку вищої освіти сформовані нові тенденції, зокрема:

– впровадження дистанційного навчання з використанням сучасних комп'ютерних технологій, які стають все більш доступними і ліквідовують ряд ланок у механізмі відтворення соціального розшарування;

– формування єдиного європейського освітнього простору, що дозволяє долати відмінності в якості освіти;

– нівелювання відмінностей у якості отримуваних знань у різних не лише регіонах, але і країнах;

– активізація неформальних видів навчання (домашнє навчання, різні форми навчання на роботі тощо).

Світовий досвід свідчить, що застосування в навчальній діяльності інформаційно-комунікативних технологій пробуджує в студента інтерес до предмету, виробляє власне відношення до отримуваних знань і практичних навичок. Разом із тим такий підхід сприяє модернізації освіти, у тому числі у такому напрямі як переведення останньої на гуманітарний шлях розвитку. Адже наразі гострою є проблема не лише фізичного, але й морального здоров'я молоді. Каналами соціалізації, що впливають на людину, є засоби масової інформації, масова культура, освіта. Тобто освіта має значний виховний вплив на людину, перш за все на молодь. В нинішніх умовах посилення етичного змісту освіти є надзвичайно актуальною проблемою як, до речі, і її якість. Одним з економічних механізмів забезпечення цього може бути нова система оплати праці, у відповідності з якою розмір оплати праці освітянина має залежати не лише від кількісних, але і якісних показників. Щоправда, в нинішніх умовах вона може бути здійснена лише в умовах діючого нормативного фінансування. Структура фінансування освіти у розвинених країнах відрізняється від нашої значною часткою приватних інвестицій. Скажімо, у США вони складають більше двох відсотків ВВП. А рівень фінансового забезпечення освітньої сфери впливає й на якість освітніх послуг.

В Європі сформувалась європейська мережа гарантування якості освіти (European Network of Quality Assurance in Higher Education – ENQA), яка покликана зміцнювати співробітництво для розвитку співставних критеріїв і методології членства в ENQA. Діяльність зазначеної мережі базується на поєднанні існуючих академічних стандартів, цілей освіти та стандартів якості. Досягнення прозорості освітніх систем розглядається як умова розвитку міжнародної мобільності. В цілому ENQA покликана виконати наступні завдання:

– підтримка національних органів, які відповідають за оцінку якості вищої освіти;

– формування та просування міжнародних вимірів якості;

– поширення зразків кращих практик;

– організація дискусії з проблем оцінки якості;

– надання дієвої допомоги тим, хто намагається створити систему забезпечення якості;

– апробація різних типів зв'язку гарантії якості, акредитації, академічного та професійного визнання;

– розвиток методології та інструментарію гарантії якості для нових видів освіти.

До речі, у світі зростає мережа вищих навчальних закладів, які здатні перетворюватись у міжнародні “хобі” знань та ноу-хау, в центри національних переваг, де академічні інститути, корпорації, викладачі, студенти вступають у тісну взаємодію. Зростаюча мультидисциплінарність призводить до підвищення вартості досліджень. Провідні університети світу активно співпрацюють з високотехнологічними підприємствами.

Сьогодні основна частина держав не лише Європи, але і світу хочуть бачити університет у ролі інкубатора наукової, технічної, комерційної діяльності. В цих

умовах ВНЗ може брати активну участь у використанні нових ідей на практиці. Адже головне завдання вищої школи – це підготовка конкурентоспроможного на ринку праці спеціаліста. У багатьох країнах цей показник є критерієм оцінки діяльності вищого навчального закладу. Приміром, у Фінляндії високо оцінюється здатність вищого навчального закладу залучати фінансові ресурси, особливо ззовні. Досить високо оцінюється і служить індикатором того, що держава має виділяти більше ресурсів кращим вищим навчальним закладам, які активно поєднують освітні функції з науковою діяльністю.

У той час, коли абсолютні показники розвитку освіти в Україні зростають, показники наукової діяльності – погіршуються. Знижується чисельність наукових працівників (рис. 2). Водночас у США, країнах ЄС, Японії, Південній Кореї кількість науковців стабільно нарощується. Скажімо, в Китаї кількість науковців щорічно зростає на 8-9%.

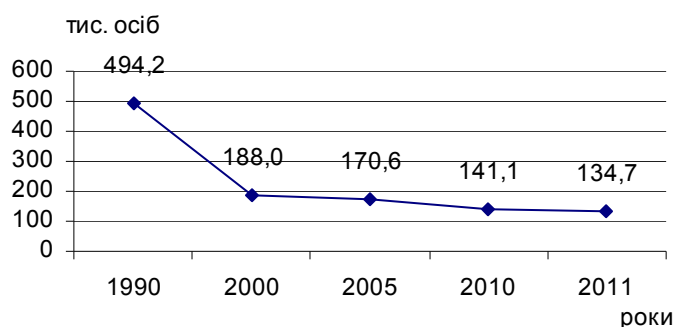

Рис. 2. Динаміка чисельності наукових працівників

При зростанні кількості осіб з вищою освітою, чисельності аспірантів і докторантів кількість наукових працівників зменшується. При цьому середній вік науковця в Україні досягає 60 років, що загрожує майбутнім правилам у науковому і технічному розвитку країни. Низький рівень оплати праці і в освіті, і в науці зумовлює той факт, що молодь не бажає пов'язувати свою майбутню кар'єру з цими сферами економічної діяльності. В європейських країнах, приміром, рівень оплати праці, скажімо, науковця у 1,5-2 рази є вищим середнього рівня по країні. Як відомо, відповідно до закону про науку в Україні обсяг фінансування цієї сфери діяльності має складати 1,7% ВВП. Реально ж фінансування є втричі меншим, тоді як, приміром, у Швеції дана стаття витрат складає 3,6% від ВВП, у Фінляндії – 3,4, в Ісландії – 3,1% [7]. Світова практика свідчить, що без цього неможливо повернути престиж наукової діяльності, залучити талановиту молодь до наукової сфери. Знижуються темпи оновлення освітянських і наукових кадрів в Україні, які могли б здійснювати інноваційну діяльність в освітньо-науковій сфері, сприяли б успішній її модернізації. Остання, зрозуміло, має бути направлена на розширення ринкових механізмів управління цією сферою, у тому числі й у здійсненні кадрової політики. Особливо це є важливим в умовах скорочення бюджетного фінансування.

В цих умовах назріла необхідність реальних змін в освітній сфері в цілому. Кожен працівник цієї сфери має відчувати реальну турботу про себе з боку держави, зокрема щодо належних умов праці, сучасного обладнання, достатньої заробітної плати. Саме з допомогою державних важелів впливу слід змінити відношення

суспільства до освітан. Адже, як зазначалось вище, від їх діяльності залежить і стан економіки. Освітній рівень зайнятого у виробництві населення впливає на рівень використання перш за все нових технологій.

Сьогодні вкрай важливим є підвищення якості освіти. Адже навіть серед освітан понад 60% зазначають зниження якості освіти. Катастрофічно знижується рівень підготовки абітурієнтів і студентів. На зниження якості освіти вказують практично всі респонденти (табл. 2).

Таблиця 2

Оцінка якості освіти, % до опитаних

Варіанти відповідей	Усього	викладачі з середньою спеціальною освітою	з вищою освітою	кандидати наук	доктори наук
Розквігас	0,8	3,4	0,6	0	4,5
Піднесення	6,4	8,5	6,4	3,8	0
Застій	3,6	1,7	3,6	4,8	9,1
Занепад	25,6	24,4	25,9	30,8	27,3
Криза	53,6	47,5	35,8	55,8	59,1
Інше	5,2	8,5	5,3	1,9	0
Утруднююсь з відповіддю (не визначились)	4,8	5,1	4,3	2,9	0

Джерело: [8].

Фахівці стверджують, що економічний ефект від якості знань є більш суттєвий, ніж від кількості років навчання. Тобто виявлена позитивна кореляція між якістю освіти й економічним зростанням.

За результатами міжнародних досліджень, високі освітні досягнення демонструють: Фінляндія, Гонконг, Сінгапур, Південна Корея, Японія, Тайвань, Канада, Нова Зеландія [9]. В цих країнах зазначеному сприяло:

– реформування освіти з орієнтацією на глобальні тенденції, зокрема демократизацію, гуманізацію, гуманітаризацію, перехід на особистісно-орієнтовану парадигму з домінуванням компетентнісного підходу;

– навчання й виховання творчої, неординарно мислячої, гармонійно і духовно багатой особистості;

– досягнення високої якості професійної діяльності викладацького складу;

– високий соціальний і правовий статус професорсько-викладацького складу;

– діюча в цих країнах система відбору абітурієнтів для педагогічних навчальних закладів;

– якість підготовки майбутніх фахівців;

– система підвищення кваліфікації, у тому числі для професорсько-викладацького складу;

– високе та якісне матеріально-технічне забезпечення всіх ланок освіти [9].

В Україні наразі має місце зниження і якості знань, і економіки. І це тоді, коли знання стають все більш активним виробничим ресурсом. Ця залежність посилюється й тому, що в сучасних умовах знання швидко старіють. Статистика свідчить, що раніш вищої освіти було достатньо для 20-25 років практичної діяльності фахівця, нині ж цей термін скоротився до 5-7 років, а в окремих галузях – 2-3 років [10].

Серед причин зниження якості освіти понад 60% (в числі опитаних) називають:

перш за все падіння престижу професії та низький рівень оплати праці. Вирішенню освітніх проблем, на наш погляд, сприяє впровадження в освітню діяльність франчайзингу, тобто спільної діяльності закладів з формування пропозицій, навчання та просування послуг на ринок. Послуги мають відповідати ліцензіям відповідних закладів на право професійної діяльності, тобто враховувати стратегію сталого розвитку освіти, яку ми розглядаємо як досягнення науково обґрунтованих параметрів якості освіти, які можуть отримати споживачі цих послуг, незалежно від місця їх проживання. А це значить, що країна має надати своїм громадянам рівні можливості для отримання високоякісної освіти.

Саме це й передбачає Закон України “Про вищу освіту”, у відповідності з яким на вищі навчальні заклади покладається завдання щодо здійснення не лише освітньої, але й наукової діяльності. Все більш відчутною має стати університетська наука, не лише у підготовці кадрів, але й у розвитку економіки, у тому числі й за рахунок створення нових форм організації наукової та освітньої діяльності. До цього часу вищі навчальні заклади України, на жаль, відіграють ще незначну роль у створенні нових знань. За попередніми підрахунками, цей показник складає від 5 до 7 відсотків. Наукові дослідження здійснюють далеко не всі вищі навчальні заклади, що позначається й на показниках розвитку освіти та її якості. Вищі навчальні заклади мають розвивати та впроваджувати у виробництво сучасні високі технології. А це значить, що університети, зокрема національні, мають стати інтегрованими комплексами освіти, науки, бізнесу, центрами інноваційно-технологічного розвитку та підготовки кадрів міжнародного рівня.

Науковці таких вищих навчальних закладів мають брати активну участь у реалізації зарубіжних наукових програм по міжнародній проблематиці, у підготовці фахівців для інших держав. Тобто науковці ВНЗ особливу увагу мають приділити співробітництву на основі двосторонніх договорів, брати участь у програмах по забезпеченню академічного обміну викладачами, студентами, аспірантами. В Україні розпочата практика спільно із зарубіжними університетами підготовки спеціалістів щодо видачі “подвійних дипломів”. У цьому контексті створюються спільно із зарубіжними фірмами науково-освітні центри, практикується спільне керівництво дипломними роботами студентів, аспірантів з використанням кращого досвіду європейських і американських університетів, упроваджується система управління якістю освіти, розроблена науковцями, що працюють у вишах України. В багатьох вищих навчальних закладах функціонують культурні та інформаційні центри інших держав, які дозволяють глибше ознайомитись із досягненнями в їх освітній, культурній та інших сферах.

Як відомо, за підсумками Світового саміту інновацій в освіту, що відбувся останнім часом у Катарі, експерти-освітяни з різних країн світу сформували 5 сучасних трендів розвитку цієї галузі, зокрема:

- спеціалізовані соціальні мережі;
- мобільні додатки для навчання;
- нетрадиційний підхід до освіти;
- розвиток критичного мислення;

– розповсюдження онлайн-курсів. Онлайн-освіта – це гнучка, мобільна, прогресивна, практична освіта; це основний інструмент втілення в життя концепції learning, згідно з якою студент, громадянин має можливість здобувати освіту не лише в навчальному закладі, а й поза межами останнього упродовж усього життя.

Важливим чинником підвищення якості освіти є її фінансування, фінансове забезпечення кожного навчального закладу. Останнім часом практично в усіх країнах світу навчальні заклади різним шляхом намагаються наповнювати свій бюджет. Скажімо, у США вищі навчальні заклади фінансуються державою в обсязі 30% від загального обсягу. Інші 70% складають власні ресурси навчального закладу. В цих умовах університет практично перетворюється в економічну корпорацію. В окремих країнах, як, приміром, у Норвегії освіта є доступною для всіх громадян незалежно від їх соціального та етнічного статусу. Серед шкіл приватні складають лише 2%. У вищих навчальних закладах цієї країни здобуває фахову підготовку кожен третій випускник школи, навчання і у ВНЗ тут безкоштовне. Разом із тим у цій країні велика увага приділяється підвищенню якості освіти, зокрема шляхом упровадження у навчальний процес інновацій, освоєнню нових методів і технологій навчання, модернізації навчального процесу.

Висновки. Таким чином, професійна освіта України має активно впроваджувати досвід європейських країн, де досягнуто високої якості освіти, інноваційну форму організації навчальної діяльності шляхом дослідження кон'юнктури ринку праці, введення нових професій, впровадження в освітній процес нових виробничих технологій тощо. Перед освітою нині стоїть завдання створення такого освітнього середовища, яке могло б достатньо швидко реагувати на динамічні соціально-економічні зміни суспільства та сприяти формуванню необхідних для майбутньої професійної діяльності властивостей та якостей особистості студентів, реалізувати завдання, які нині стоять перед вищою освітою. В числі останніх:

- забезпечення високого рівня освіти;
- розробка ефективної методики відбору абітурієнтів;
- розвиток у вищих навчальних закладах науково-дослідницької діяльності;
- сприяння інтеграції вищої освіти та науки;
- професійний розвиток науково-педагогічних працівників;
- зміцнення матеріально-технічної бази вищих навчальних закладів та забезпечення її ефективного використання;
- розширення продуктивної співпраці вищої освіти з бізнесом;
- інтеграція вищої освіти України у світовий освітній простір тощо.

Все це, на наш погляд, сприятиме підвищенню якості освіти, наближенню її до європейських стандартів, успішній її інтеграції в єдиний європейський простір.

Використана література:

1. Шапочник В. А. Наука и образование / В. А. Шапочник // Вестник ВГУ. Серия: проблемы высшего образования. – 2010. – № 1. – С. 121.
2. Denison E. The Sources of Economic Growth in the United States and the Alternatives before us / E. Denison // N. V., 2006. – P. 69-70.
3. Осиленкер Л. Б. Социально-экономические аспекты использования дистанционного обучения в высшей школе [Електронний ресурс] / Л. Б. Осиленкер. – Режим доступу : <http://www.dslib.net/economika-hoziaistva/socialno-jekonomicheskie-aspkty-cspolzovaniya-distancionnogo-obucjenijav-vysshei.html>
4. Розумова Т. О. Модернизация теории образовательных сигналов на рынке труда выпускников вузов России / Т. О. Розумова, Э. В. Кириленко // Вестник ВГУ. Серия экономика и управление. – 2012. – № 1. – С. 97-103.
5. Полянський П. Є щонайменше три очевидні завдання / П. Полянський // Професійно-технічна освіта. – 2014. – № 3. – С. 5.

6. Головінов В. Аналіз практики застосування закону України “Про професійно-технічну освіту” / В. Головінов // Професійно-технічна освіта. – 2014. – № 1. – С. 10.
7. Герасимчук А. В. Фармацевти, харчовики та хіміки – найвинахідливіші [Електронний ресурс] / А. В. Герасимчук. – Режим доступу : <http://www.day.Ksev.ua/126114/>
8. Хагуров Т. А. Реформа образования глазами учителей и преподавателей / Т. А. Хагуров, А. А. Остапенко // СОЦИС. – 2014. – С. 104.
9. Кусаинов А. К. Качество образования в мире и в Казахстане / А. К. Кусаинов. – Алматы : RondSrgA, 2013. – 196 с.
10. Людський капітал України як фактор економічного зростання // Україна: аспекти праці. – 2003. – № 6. – С. 22.

Гаращук Е. В., Куценко В. И. Экономическая среда развития образования в контексте евроинтеграции.

Раскрывается связь образования и экономической среды. Подчеркивается, что работодатели недостаточное внимание уделяют формированию экономической среды, в то же время выставляя высокие требования к качеству подготовки кадров. А потому особое внимание в работе уделено необходимости выявления существующих негативных явлений в подготовке кадров и приведения её в соответствие с потребностями реальной экономики, требований работодателей и стандартов высшего образования в Украине. Обосновываются пути повышения качества подготовки кадров, ускорения достижения европейских стандартов.

Ключевые слова: евроинтеграция, экономический ресурс, механизм, образовательные проблемы, качество образования.

Garashchuk O. A., Kutcenko V. I. Economic environment development of education in the context of European integration.

Link opens education and economic environment. Emphasizes that employers insufficient attention given to the economic environment at the same time exposing the high quality requirements of training. That is why special attention is paid to the need to identify the existing negative phenomena in training and bring it in line with the needs of the real economy, the requirements of employers and standards of higher education in Ukraine. The paper substantiates ways to improve the quality of training, to accelerate the achievement of European standards.

Keywords: European integration, economic resource, mechanism, educational problems, the quality of education.

УДК 338.24:37.014.54(477):378.112

Романовський О. О.
Українсько-американський гуманітарний інститут
“Вісконсінський Міжнародний Університет (США) в Україні”

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СФЕРИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Статтю присвячено дослідженню організаційно-економічної інноваційної діяльності в системі вищої освіти України. Проаналізовано і узагальнено існуючі теоретичні і практичні дослідження інноваційної діяльності в сфері вищої освіти, виявлено і досліджено економічні механізми і соціальні складові інноваційного розвитку сфери вищої освіти як дієвого чинника підвищення ефективності та удосконалення управління національним господарством.

Ключові слова: організаційно-економічні інновації; сфера вищої освіти; управління національним господарством.